

สำรวจการรับรู้ของเยาวชนผ่านการวิเคราะห์ กราฟิกทางด้านทาสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ Exploring Youth Perception through Architectural Graphic of Modern Facade Analysis in Chiang Mai

อนามิกา จันทามณี^{1*} และ สันต์ สุวัชรากันันท์²

¹นักศึกษาปริญญาโท และ ²รองศาสตราจารย์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

Anamika Chantamane^{1*} and Sant Suwatharapinun²

¹Master degree student and ²Associate Professor

Faculty of Architecture, Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand, 50200

*Email: anamika_ch@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มุ่งเน้นศึกษาการรับรู้ลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ของเยาวชนชาวเชียงใหม่ เพื่อนำไปสู่การออกแบบอินโฟกราฟิกสำหรับการให้ข้อมูลสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาของเยาวชน โดยในงานวิจัยชิ้นนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างของเยาวชนในเมืองเชียงใหม่ช่วงอายุ 16 – 18 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของเยาวชนที่สามารถตอบปัญหาเชิงซับซ้อนได้ โดยเป็นตัวแทนที่สำคัญในการแสดงความคิดเห็นผ่านมุมมองการรับรู้ของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ จากการวิเคราะห์ภาพกราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ โดยเป็นการเลือกใช้วิธีการแปลงองค์ประกอบของภาพถ่ายรูปลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ โดยใช้หลักการของเกสตัลต์ ทำให้อาคารอยู่ในรูปแบบภาพกราฟิก ซึ่งภาพกราฟิกทางด้านอาคารเป็นตัวแทนที่มีคุณสมบัติในการลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นในการมองเห็น ให้เหลือเพียงองค์ประกอบสำคัญที่มีผลกับการรับรู้องค์ประกอบสำคัญของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ และจะใช้วิธีการสำรวจกับเยาวชนโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบรูปลักษณ์ด้านหน้าสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ 2) แบบสอบถามประสบการณ์ของเยาวชนต่อรูปลักษณ์ด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ 3) การสัมภาษณ์เชิงลึกและการให้คุณค่าสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ของกลุ่มสนทนาเพื่อเจาะประเด็น โดยนำไปสู่การสรุปผลการศึกษารับรู้ลักษณะองค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองที่สำคัญ พบว่า เยาวชนรับรู้ลักษณะความซ้ำขององค์ประกอบอาคารมากที่สุด การรับรู้ความสมมาตร และการรับรู้ลักษณะความโดดเด่นขององค์ประกอบอาคารน้อยที่สุด โดยที่เยาวชนสังเกตองค์ประกอบจากภาพรวมของมวลอาคาร โดยลักษณะความซ้ำเป็นสิ่งที่เยาวชนสามารถมองเห็นได้จากคุณสมบัติของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่แสดงความซ้ำมากที่สุดผ่านรูปลักษณ์อาคาร การรับรู้ของเยาวชนจะเป็นปัจจัยในการกำหนดทิศทางการให้ความหมายสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ เพื่อที่จะทำให้เข้าใจความคิดเห็นของเยาวชนรุ่นใหม่ต่อสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ได้ดียิ่งขึ้น โดยลักษณะของอาคารเหล่านี้ จะถูกนำไปวิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาร่วมกับประสบการณ์ของเยาวชนที่มีต่อสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับรู้การมีอยู่ของอาคารเหล่านี้ในช่วงเวลาปัจจุบัน และการตระหนักถึงคุณค่าของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ของเยาวชนชาวเชียงใหม่จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสิ่งเหล่านี้ทำให้สามารถเข้าใจการรับรู้ของเยาวชนจากองค์ประกอบลักษณะของอาคารที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของเยาวชน ทั้งมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมกับอาคารเหล่านี้ในชีวิตประจำวัน โดยเป็นการแสดงความคิดเห็นเพื่อการตระหนักถึงคุณค่า ทำให้เข้าใจถึงความสำคัญของอาคารจากมุมมองการรับรู้ของเยาวชนในยุคปัจจุบัน และความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์อาคารโดยจะนำไปสู่การทำข้อเสนอแนะสำหรับเยาวชน เพื่อทำให้ข้อมูลสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่เป็นที่เข้าถึงง่ายต่อการเรียนรู้

คำสำคัญ: เมืองเชียงใหม่, สถาปัตยกรรมสมัยใหม่, กราฟิก, รูปลักษณ์อาคาร, การรับรู้เยาวชน

Abstract

This research article focuses on studying the perception of modern architecture in Chiang Mai city among Chiang Mai's youth. The aim is to develop an infographic to provide information on modern architecture in Chiang Mai, serving as a future educational guide for the youth. The study targeted a sample group of Chiang Mai youth aged 16–18, a developmental stage at which individuals can analyze and respond to complex issues, serving as a key dependent variable in this study. The study examined their perception of modern architecture in Chiang Mai through the analysis of graphic representations of architectural facades. The research employed a method of transforming photographs of modern architectural facades into graphic images using Gestalt Theory. This transformation converted the buildings into graphic representations, where the graphic facades served as an independent variable capable of simplifying visual perception by eliminating unnecessary details, leaving only the key architectural elements that influence the perception of modern architecture in Chiang Mai. The study employed a survey method with youth participants using questionnaires and in-depth interviews, which included: 1) a survey on the perception of architectural facade elements. 2) a survey on youth experiences with modern architectural facades in Chiang Mai. 3) in-depth interviews and focus group discussions to explore the values and deeper experiences associated with modern architecture. The study found that the most recognizable architectural characteristic for youth was repetition, while symmetry and distinctiveness were the least perceived. Youth primarily observed architectural elements through the overall mass of buildings, with repetition being the most apparent feature in modern architecture in Chiang Mai. Their perception plays a crucial role in shaping the meaning and significance of modern architecture in the city. Understanding how young people perceive and experience these buildings contributes to an awareness of their presence and historical value. The study also highlights how personal experiences whether direct interaction or mere exposure affect the recognition and appreciation of modern architecture. These studies provide an understanding of the significance of buildings from the perspective of modern youth and their opinions on architectural conservation. The findings will lead to recommendations for youth, making information about modern architecture in Chiang Mai more accessible for learning.

Keywords: Chiang Mai, Modern Architecture, Graphic, Façade, Youth Perception

Received: July 17 2024; **Revised:** November 11, 2024; **Accepted:** December 11, 2024

1. บทนำ

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการทดลองการรับรู้และความคิดเห็นของเยาวชนรุ่นใหม่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ เนื่องจาก สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในช่วงเวลาปัจจุบันไม่ได้เป็นที่รู้จักของเยาวชนมากนัก แม้ว่าอาคารเหล่านี้จะมีให้เห็นในชีวิตประจำวันของเยาวชนแฝงอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของเมืองเชียงใหม่ สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างสรรค์รูปแบบอาคารที่ทันสมัย แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจผ่านการท่องเที่ยว และยกระดับเมืองให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ ซึ่งวิธีวิจัยนี้ใช้หลักการแยกแยะองค์ประกอบลักษณะร่วมทางกายภาพของภาพถ่ายรูปด้านหน้าอาคาร เพื่อแปลงองค์ประกอบของอาคารให้อยู่ในรูปแบบกราฟิกรูปด้านอาคารซึ่งเป็นตัวแปรต้น โดยใช้ข้อมูลอ้างอิงการคัดเลือกตัวอย่างสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ทั้งหมด 16 อาคาร ที่มีเอกลักษณ์สัมพันธ์กับเมือง ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของเมืองและผู้คนเข้าสู่ความทันสมัยด้วยกันทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสาธารณูปโภค และปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง พื้นฐานของผู้วิจัยเป็นนักออกแบบภาพกราฟิก จึงได้มีการใช้กระบวนการออกแบบกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ในการสื่อสารกับเยาวชน โดยคุณสมบัติของภาพกราฟิกเป็นการลดทอนรายละเอียดของสิ่งที่เป็นส่วนเกินในภาพให้เหลือเพียงองค์ประกอบของรูปด้านอาคารที่สำคัญ โดยมีผลต่อมุมมองการรับรู้เยาวชนผ่านการใช้ลายเส้น รูปทรง และพื้นที่ว่าง เพื่อกำหนดขอบเขตการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบรูปด้านหน้าอาคารของเยาวชน โดยชุดภาพกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ทั้ง 16 อาคาร จะถูกนำไปใช้ควบคู่กับกระบวนการทำแบบสอบถามของเยาวชนในงานวิจัย ซึ่งเยาวชนเป็นตัวแปรตามที่สามารถอธิบายมุมมองของการรับรู้และประสบการณ์ร่วมถึงการตระหนักรู้ถึงคุณค่าของอาคาร โดยงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิเคราะห์การรับรู้ลักษณะองค์ประกอบกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ประสบการณ์ของเยาวชนที่มีต่อสถาปัตยกรรม

สมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ และการตระหนักรู้คุณค่าของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่จากมุมมองของเยาวชนชาวเชียงใหม่ทั้งหมดนี้ สามารถทราบได้ถึงตัวแปรต้นที่เป็นกราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ว่ามีผลต่อการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบของเยาวชนที่เป็นตัวแปรตามอย่างไร และประสบการณ์ ความคิดเห็น การตระหนักรู้คุณค่าของเยาวชนที่มีต่ออาคารเหล่านี้ในยุคปัจจุบันว่ามีทิศทางเป็นแบบใด โดยผลการศึกษาทั้งหมดจะนำไปสู่การให้คำแนะนำสำหรับการเรียนรู้อาคารเหล่านี้ผ่านการทำสื่ออินโฟกราฟิกชุดความรู้กราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ถูกใช้งานในชีวิตประจำวันของเยาวชนทำให้การรับรู้ของเยาวชนกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยกระบวนการเหล่านี้จะสามารถช่วยให้เยาวชนรับรู้ภาษาของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ จากการที่เยาวชนรู้จักและได้เรียนรู้องค์ประกอบของอาคารและประวัติศาสตร์ของอาคารที่มีความสำคัญกับเมืองเชียงใหม่อย่างถูกต้อง โดยเป็นการหล่อหลอมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักรู้ถึงคุณค่าของอาคารเหล่านี้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสำรวจแยกแยะองค์ประกอบทางด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่
- 2) เพื่อแปลงข้อมูลทางด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ให้อยู่ในรูปแบบกราฟิกทางด้านหน้าสำหรับใช้สื่อสารกับเยาวชน
- 3) เพื่อวิเคราะห์การรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อองค์ประกอบกราฟิกทางด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ นำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะ

3. บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 นิยามสถาปัตยกรรมยุคสมัยใหม่

ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้นำการผลิตตามมาตรฐานและเงื่อนไขของระบบอุตสาหกรรม โดยมีการใช้ระบบก่อสร้างแบบสำเร็จรูป (pre-fabrication) ทำให้สถาปัตยกรรมยุคสมัยใหม่มีความเป็นกลิ้งสี่เหลี่ยม เรียบง่าย และวัสดุทนทาน ตอบสนองต่อการใช้งานของผู้คน (สันต์ สุวจฉกรภินันท์, 2559)

3.2 นิยามสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในประเทศไทย

สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในไทยได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความทันสมัย แต่แตกต่างจากการเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในตะวันตก แม้รูปแบบที่นำมาใช้จะมีความเป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในตะวันตก แต่ในความหมายเชิงแนวคิดนั้นเกิดขึ้นจากเงื่อนไขบริบทหลังคมของการแสดงออกถึงภาพลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไทยในปี พ.ศ. 2475 โดยใช้สถาปัตยกรรมสมัยใหม่เป็นตัวแทนในการสื่อสารความหมายกับผู้คน (วิญญู อจรรักษ์, 2563) ซึ่งมีการใช้เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ที่แสดงออกถึงการเมือง นำเสนอความเท่าเทียมผ่านการออกแบบลักษณะองค์ประกอบของอาคาร เช่น อาคารราชการที่มีรูปแบบเรียบง่ายและเส้นตรง นำเสนอถึงความเที่ยงตรง (ชาติรี ประกิตนันทการ, 2563) เอกลักษณ์ที่สำคัญของสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ มุ่งเน้นการผสมผสานระหว่างเอกลักษณ์ไทย ความโปร่ง โล่ง เบา และสัญลักษณ์ไทยกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตอบสนองต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน และคำนึงถึงธรรมชาติ การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และการท่องเที่ยว (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร และคณะ, 2558) เยาวชนในยุคปัจจุบันเติบโตมากับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เป็นสิ่งที่เยาวชนได้สัมผัสและมองเห็นในชีวิตประจำวัน การที่เยาวชนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ จะส่งผลดีต่อการส่งเสริมสังคมในระยะยาว นำไปสู่การตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมในอนาคต

3.3 นิยามสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

สถาปัตยกรรมสมัยใหม่เหล่านี้สร้างตามสถาปัตยกรรมยุค Modern Architecture ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ได้รับอิทธิพลมาจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งสถาปนิกได้ใช้เมืองเชียงใหม่ในการทำารทดลองออกแบบสถาปัตยกรรมใหม่ ๆ ทำให้อาคารมีทั้งความเก่าและใหม่ผสมกันในเมืองเชียงใหม่ (พิระพงษ์ พรมชาติ, 2559) โดยมุ่งเน้นการใช้สอยที่ปรับเปลี่ยนไปตามปัจจัยพื้นฐานของวิถีชีวิตชาวเชียงใหม่ในพื้นที่กายภาพของเมืองที่สอดคล้องกับปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของเมือง ซึ่งลดทอนการเปลี่ยนแปลงจากสถาปัตยกรรมดั้งเดิมให้เหมาะสมกับการใช้งาน รูปแบบของอาคารสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่มีความเป็นรูปทรงและปริมาตร มีการผสมผสานเงื่อนไขของการป้องกันแดด ฝน และระบายความร้อนได้ดี มีเทคนิคของการก่อสร้างแบบ

เสา-คานา รวมทั้งการใช้หลักเส้นและคอนกรีตรับน้ำหนักของอาคาร และมีลักษณะอาคารเกลี้ยงเกลา เรียบง่าย โดยเฉพาะช่วงขยายตัวของเศรษฐกิจในเมืองเชียงใหม่ช่วงปี พ.ศ. 2427 ถึงเมื่อเมืองเชียงใหม่เริ่มมีพระราชบัญญัติการผังเมืองขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2518

ภาพที่ 1 การเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

3.4 ความสำคัญของรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

รูปด้านของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เป็นสิ่งแรกที่ทุกคนมองเห็น และถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายกับผู้คนผ่านการมองเห็นองค์ประกอบของภาพรวมด้านหน้าอาคาร โดยถูกออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของเมืองและผู้คน ซึ่งรูปด้านของอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เป็นการจัดระเบียบการรับรู้ทางสายตาเป็นหลัก (สันต์ สุวัจนภินันท์, 2559) ดังนั้น เยาวชนต้องเรียนรู้องค์ประกอบจากรูปด้านหน้าอาคารเพื่อที่จะสามารถเชื่อมโยงการมองเห็นคุณค่าจากการเรียนรู้ระหว่างการเรียนรู้ความชัดเจนขององค์ประกอบรูปด้านหน้าอาคารและความสำคัญของอาคารที่มีต่อพื้นที่เมืองเชียงใหม่

3.5 ความสำคัญของการออกแบบภาพกราฟิก

ภาพแบบกราฟิกมีคุณสมบัติในการแปลงข้อมูลเพื่อเป็นภาพใช้สื่อสารสำหรับบุคคลทั่วไป โดยเป็นการตัดทอนรายละเอียดจากสิ่งที่ไม่จำเป็นออก สร้างภาพบนเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่บันทึกเป็นไฟล์ภาพอันเกิดจากการรวมสีจากพิกเซล ชัดเจน มีน้ำหนัก ทักษะวิทยาเชิงเส้น และมีมิติของสี (สุริยะ ฉายะเจริญ, 2562) ดังนั้น การใช้เทคนิคภาพกราฟิกสอมีติสามารถรับรู้รายละเอียดของภาพอย่างชัดเจน เพื่อให้ภาพสื่อความหมายที่ไม่ซับซ้อนและมีความเรียบง่ายต่อการจดจำซึ่งสามารถทำให้เยาวชนเข้าใจและรับรู้องค์ประกอบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ได้ง่ายมากขึ้น

3.6 หลักการออกแบบของเกสตัลต์ผ่านกราฟิกูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

แนวคิดของทฤษฎีเกสตัลต์ มีมุมมองการรับรู้องค์ประกอบของอาคารจากมวลรวมอาคารทั้งหมดก่อนจึงจะสามารถรับรู้ส่วนย่อยของอาคารตามลำดับ โดยการใช้นแนวคิดของทฤษฎีเกสตัลต์ปรากฏในส่วนของวิธีการศึกษาในส่วนของการแปลงข้อมูลองค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่สำหรับใช้สื่อสารกับเยาวชน ซึ่งเป็นการกำหนดการรับรู้องค์ประกอบของรูปด้านหน้าอาคารโดยใช้หลักการจัดระเบียบเข้าด้วยกันของเกสตัลต์ (เกียร์ตึคค์ ฤกษ์บุตศรี, 2548) โดยจะนำหลักการของเกสตัลต์มาใช้กับการออกแบบภาพกราฟิกูปด้านอาคารที่เป็นสิ่งแรกในการมองเห็นของเยาวชน ซึ่งสิ่งแรกที่สามารถทำให้เยาวชนรับรู้องค์ประกอบอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่ชัดเจนจนสามารถจดจำและปะติดปะต่อรูปร่างทั้งหมดได้เป็นภาพรวมใหญ่

3.7 การรับรู้ของเยาวชนสู่การตระหนักรู้คุณค่าสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

เยาวชนสามารถรับรู้จากสิ่งแรกที่ผ่านทางการมองเห็น (รชานนท์ มีเอี่ยม, 2557) โดยหลังจากสัมผัสต่อสิ่งเร้านั้นสมองจะมีการประมวลผลเพื่อแปลความหมาย ซึ่งผลที่ได้จากการแปลความหมายต้องมีการใช้ประสบการณ์ หรือความรู้ที่มีนำมาแปลงผลกระทงเกิดเป็นปฏิกิริยาตอบสนอง เมื่อเกิดการรับรู้ต่อสิ่งเร้าเข้าสู่กระบวนการรู้ เกี่ยวเนื่องกับการจัดระบบเก็บข่าวสาร และเกี่ยวข้องกับการตีความหมาย และการประเมินคุณค่า (ชดา ร่มไทรย์, 2550) โดยจะต้องสัมผัสแล้วใช้ความรู้สึกในการประเมินค่าสิ่งนั้นเพื่อหา กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ไม่ได้มีเพียงแต่การใช้ประสบการณ์เท่านั้น แต่เป็นการใช้ความคิดและเหตุผลในจิตใจควบคู่กัน กระทั่งนำไปสู่การเกิดความตระหนักรู้ (Awareness) เป็นพฤติกรรมด้านอารมณ์ของบุคคลที่แสดงออกมาแตกต่างกันไปปัจจัยที่ทำให้เกิดความตระหนักรู้โดยขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน

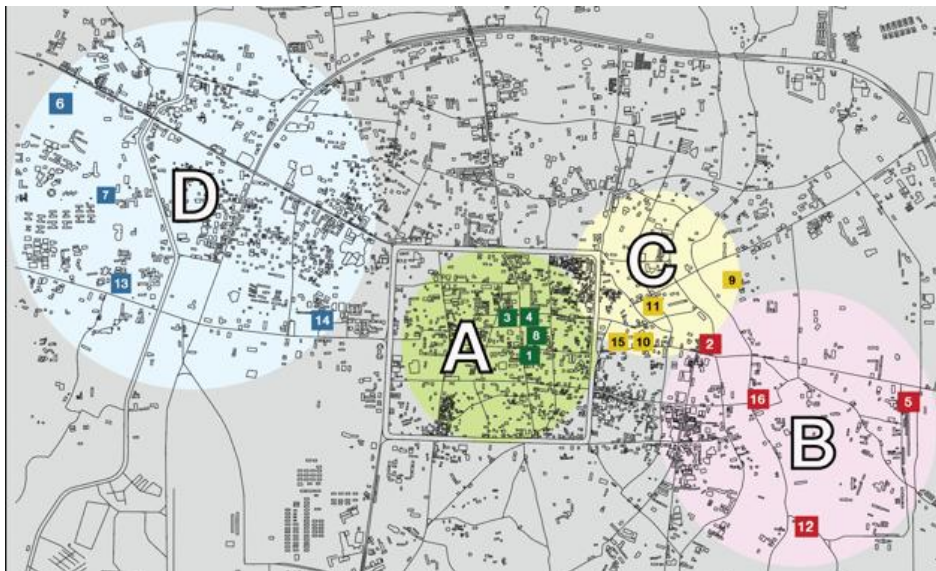
4. วิธีการศึกษา

ในงานวิจัยชิ้นนี้ คำนึงถึงการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่มีอาคารทางพื้นที่กายภาพให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งมีการใช้งานและไม่มีการใช้งานแล้ว อ้างอิงเงื่อนไขความเป็นอาคารสาธารณะ รูปแบบภายนอกอาคารมีความโดดเด่นด้านการตัดทอนองค์ประกอบ เหลี่ยม มุม หรือรูปทรงเรขาคณิตชัดเจน องค์ประกอบของอาคารเป็นไปตาม

อาคารรูปแบบตะวันตกในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตอบสนองความเป็นสมัยใหม่จากการวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ อาคารมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และมีความเสี่ยงต่อการเสื่อมสภาพ การศึกษาสถาปัตยกรรมเปรียบเสมือนการย้อนกลับไปในอดีต เพื่อทำความเข้าใจวิถีชีวิตและความคิดของผู้คนในยุคหนึ่ง และยังเป็นการมองไปสู่อนาคต เพื่อคาดการณ์แนวโน้มการพัฒนาของสังคมและเมือง (พีระพงษ์ พรหมชาติ, 2559)

4.1 ขอบเขตที่ใช้ในงานวิจัย

กำหนดพื้นที่จากความชัดเจนของรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ที่มีปัจจัยในการทำให้เมืองเชียงใหม่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ โดยแบ่งพื้นที่สำรวจจากการอ้างอิงของงานวิจัยงานวิจัยภาพสะท้อนของความทันสมัย : บ้านตึกและทบทวนบทบาทของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เมืองเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2427 – 2518 (สันต์ สุวัจนราภินันท์, 2559) ซึ่งเป็นช่วงยุครอยต่อที่มีผลจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของเมืองเชียงใหม่สู่ความทันสมัยใหม่ทั้งหมด 16 อาคาร ซึ่งอาคารเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมที่เยาวชนคุ้นเคย โดยมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่สะท้อนให้เห็นความสำคัญในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งขอบเขตที่ใช้ในงานวิจัยนี้ นำไปสู่การทำความเข้าใจมุมมองและประสบการณ์ของเยาวชนที่มีต่อสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ยุคปัจจุบัน และมีการประเมินคุณค่าจากหลักฐานอ้างอิง และความสำคัญของรูปแบบอาคารในพื้นที่ โดยเป็นองค์ประกอบรูปแบบที่มีความงาม วิธีก่อสร้างลักษณะพิเศษเป็นตัวอย่างที่ดีของการนำเสนอ (สุภาวดี คำรังสี และ ปราณอม ต้นสุขานันท์, 2564)

ภาพที่ 2 ขอบเขตของพื้นที่วิจัย

พื้นที่ A พื้นที่ในเขตคูเมือง ซึ่งมีการเกิดขึ้นของคุ้มต่าง ๆ และอาคารที่เกี่ยวข้องกับการปกครองในเมืองเชียงใหม่ ได้แก่ คุ้มเจ้าบุรีรัตน์มหาอินทร์ (หมายเลข 1), หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ (หมายเลข 3), พิพิธภัณฑ์พื้นถิ่นล้านนา (หมายเลข 4), พิพิธภัณฑ์ธนารักษ์ เชียงใหม่ (หมายเลข 9)

พื้นที่ B ถนนเจริญราษฎร์ การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากรเชียงใหม่ (หมายเลข 2), สถานีรถไฟเชียงใหม่ (หมายเลข 5), การไฟฟ้า (สวนสุขภาพบ้านเด่น) (หมายเลข 6), โรงภาพยนตร์แสงตะวัน (หมายเลข 16)

พื้นที่ C ถนนท่าแพ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ บริษัทเชียงใหม่ธาราภัณฑ์จำกัด (หมายเลข 10), ร้านฉัตรราภรณ์ (หมายเลข 11), ตลาดวโรรส (หมายเลข 12), อาคารเลียววิริยะ (หมายเลข 15)

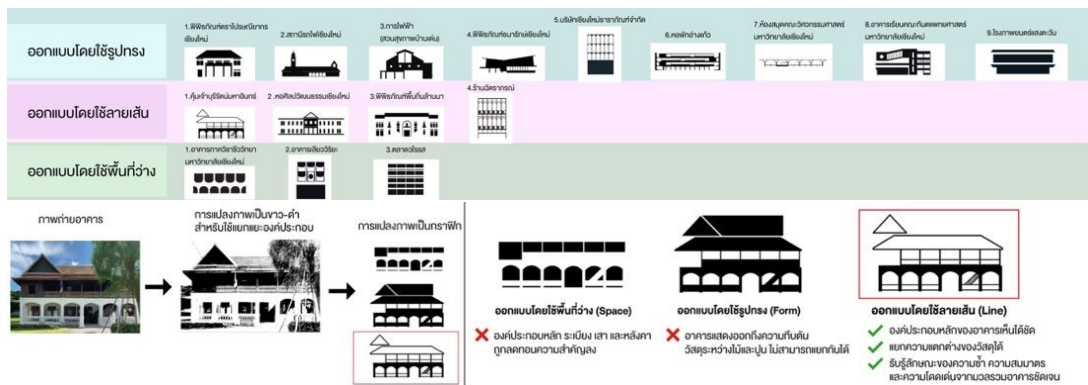
พื้นที่ D ตำบลสุเทพ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ได้แก่ หอพักอ่างแก้ว (หมายเลข 7), อาคารภาควิชาชีววิทยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (หมายเลข 8), ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (หมายเลข 13), อาคารเรียนทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (หมายเลข 14)

4.2 การลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างภาพรูปด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

การเก็บภาพถ่ายรูปด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่จากสถานที่จริง โดยใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลภาพถ่ายระดับสายตา ในระยะประมาณ 1.60 เมตร และ มุมประมาณ 45 องศา หรือมากกว่า เพื่อให้ได้เห็นองค์ประกอบหลักจากรูปด้านหน้าของอาคาร จากแนวทางเข้าถึงยอดอาคาร หรืออาจจะเกือบทั้งอาคาร (ชดา ร่มไทรย์, 2550) และเป็นการกำหนดตำแหน่งการมองจากพื้นที่อาคารในสาธารณะที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่ ใช้ภาพถ่ายในระดับที่เป็นสายตา เป็นมุมมองต่ำกว่าอาคารส่งผลในทางจิตวิทยาให้ความรู้สึกถึงการเผชิญหน้าอย่างตรงไปตรงมา (จิตรกร ปันโปธิ์ และ ปราณอม ต้นสุขานันท์, 2563)

4.3 การแปลงข้อมูลองค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบสถาปัตยกรรมจากการใช้ทฤษฎีเขียนภาพให้ได้สัดส่วนที่เห็นจากสายตาจริง ซึ่งเป็นการแปลงองค์ประกอบของอาคาร โดยมีการออกแบบจากภาพมวลรวมของอาคารที่มีผลต่อการรับรู้มากที่สุด ไปยังองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับรู้รองลงมาจนกระทั่งถึงน้อยที่สุด (ณัฐกิตติ์ เพ็ชรสุริยา, 2556) สอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้ของเกสตัลต์ โดยจำแนกตามองค์ประกอบของรูปด้านหน้าอาคาร ได้แก่ หลังคา พื้นที่ว่างของผนังระหว่างเสา เสา ประตู หน้าต่าง แขนอาคาร ช่องว่าง และรูปแบบผังกันแดดของอาคารจากมวลภาพรวมอาคาร

ภาพที่ 3 วิธีการแปลงองค์ประกอบในรูปแบบภาพกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

โดยการแปลงข้อมูลเป็นภาพกราฟิกรูปด้าน เป็นการนำภาพถ่ายของอาคารปรับสีเป็นภาพขาว-ดำ ซึ่งใช้ฟิลเตอร์ในโปรแกรม Photoshop เพื่อทำให้เห็นรายละเอียดและองค์ประกอบในภาพถ่ายของอาคารที่โดดเด่นยิ่งขึ้น จากนั้นจึงมีการแปลงภาพให้อยู่ในรูปแบบของกราฟิกรูปด้านอาคารจากการออกแบบโดยใช้องค์ประกอบศิลป์ที่เกิดจาก ลายเส้น (Line) ดึงเส้นขอบจากโครงสร้างองค์ประกอบของอาคารให้ชัดเจนมากขึ้น สามารถรับรู้ความต่อเนื่องของเส้นตรง เส้นโค้งและพื้นที่ว่างจากการใช้กฎความต่อเนื่อง รูปทรง (Form) และ ที่ว่าง (Space) เกิดจากการจัดองค์ประกอบให้เป็นองค์ประกอบเดียวกัน มีการรับรู้ความต่อเนื่องของอาคารซึ่งเป็นกฎแห่งความใกล้ชิด และกฎแห่งความคล้ายคลึงกัน สามารถมองเห็นความเป็นเหตุและผลในภาพรวมของมวลอาคาร เชื่อมโยงไปยังองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องได้ นำไปสู่ลักษณะการรับรู้ความซ้ำและความโดดเด่นขององค์ประกอบอาคาร นอกจากนี้ การออกแบบภาพกราฟิกอาคารด้วยการใช้ลายเส้น รูปทรง และพื้นที่ว่าง ทำให้เกิดการรับรู้กฎแห่งความสมดุล เมื่อองค์ประกอบอาคารเรียงตัวกันอย่างสมดุลแล้วจะทำให้เกิดการรับรู้ลักษณะความสมมาตรจากแกนของอาคารที่ชัดเจน ซึ่งการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบขององค์ประกอบกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ถูกแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความซ้ำขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ 2) ความสมมาตรขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ 3) ความโดดเด่นขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ เพื่อนำไปพิจารณามุมมองการรับรู้ลักษณะภาพรวมของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ของเยาวชนต่อ ๆ ไป

4.4 ประชากรและตัวอย่าง

คัดเลือกตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เยาวชนตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากขนาดเยาวชน จำนวนทั้งหมด 6,371 คน โดยเป็นเยาวชนที่มีอายุ 16-18 ปี ปีการศึกษา 2566 ในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากช่วงวัยมัธยมปลายเป็นวัยแห่งการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพเสมือนผู้ใหญ่กระทั่งช่วงอุดมศึกษาที่มีการเจริญเติบโตเต็มที่ (ชดา ร่มไทรย์, 2550) และเยาวชนรุ่นใหม่มักจะมีการเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ และสามารถถูกฝังให้มีความรู้และ

ความเข้าใจที่จะส่งผลต่อการให้ความสำคัญสู่การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ต่อไปในอนาคต โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มจัดฉากโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงเรียนวัดโนนทัยยาฬ และ โรงเรียนวิชัยวิทยา โดยที่ตั้งของโรงเรียนเหล่านี้สัมพันธ์กับกรณีศึกษาของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ทั้งหมด 16 อาคาร สามารถแบ่งเป็นการกระจายของนักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน แบ่งเป็น 3 ชั้นปีการศึกษา ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 รวมตัวอย่างของเยาวชนทั้งหมดในการทำแบบสอบถาม คือ 378 และการคัดเลือกตัวอย่างเยาวชนในการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด 10 คน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จากการแจกแบบสอบถาม มีความสมัครใจด้วยตนเอง

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

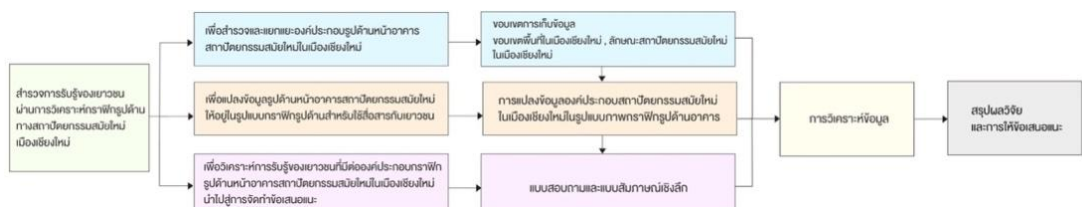
งานวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด คือ 1) แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับกลุ่มเยาวชนทั้งหมด 378 คน โดยมีทั้งรูปแบบออนไลน์ใน Google Forms และแบบออฟไลน์ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ตัวเลือกระบุชั้นปีการศึกษาของเยาวชน ส่วนที่ 2 การรับรู้ลักษณะองค์ประกอบกราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ และ ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพของเยาวชนต่ออาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ และ 2) แบบสอบถามชุดที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับกลุ่มเยาวชนทั้งหมด 10 คน โดยเป็นวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของเยาวชนควบคู่กับการใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นการแสดงโดยเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตระหนักคุณค่าสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ และให้เหตุผลในการจัดลำดับให้กับการอนุรักษ์อาคารเหล่านี้

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ค่าความซ้ำโดยใช้โปรแกรม Excel ในการคำนวณหาความถี่ และ พิจารณาคำบรรยายการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบของกราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ของค่าในเชิงลักษณะเดียวกัน เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ค่าความซ้ำของประสิทธิภาพของเยาวชนโดยใช้โปรแกรม Excel พิจารณาคำบรรยายของเยาวชนที่มีประสิทธิภาพต่ออาคารเหล่านี้โดยมีความถี่ไม่ต่ำกว่า 3 ครั้ง เมื่อรวบรวมและแจกแจงคำบรรยายและนำไปสู่การสรุปผลการศึกษา และการวิเคราะห์แบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้วิธีการสอบถามกลุ่มตัวอย่างโดยเป็นการวิเคราะห์คำบรรยายของเยาวชนที่มีต่อการแสดงความคิดเห็น นำไปสู่การวิเคราะห์ภาพรวมของลักษณะการบรรยายของเยาวชนและนำไปสู่การสรุปผลการศึกษา

4.7 การสังเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อทราบถึงมุมมองการรับรู้ลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ของเยาวชน นำไปสู่การแสดงความคิดเห็นสำหรับการให้คุณค่าของอาคารเหล่านี้ ผลปรากฏว่า เยาวชนรับรู้ลักษณะของอาคาร และประสิทธิภาพของเยาวชนสอดคล้องกับการแสดงความคิดเห็นได้อย่างที่กล่าวไปในการทบทวนวรรณกรรมโดยใช้หลักการเกสตัลต์ ในการแปลงองค์ประกอบรูปด้านหน้าอาคารให้อยู่ในรูปแบบภาพกราฟิก ทำให้เยาวชนสามารถแสดงความคิดเห็นและรับรู้ลักษณะองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

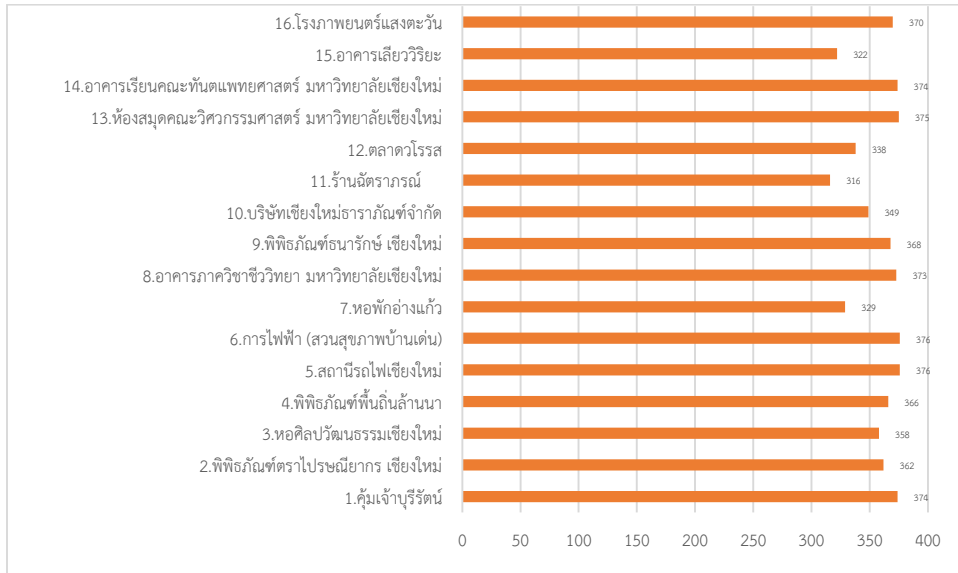

ภาพที่ 4 แผนขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย

5. ผลการศึกษา

5.1 การรับรู้องค์ประกอบอาคารจากกราฟิกทางด้านอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

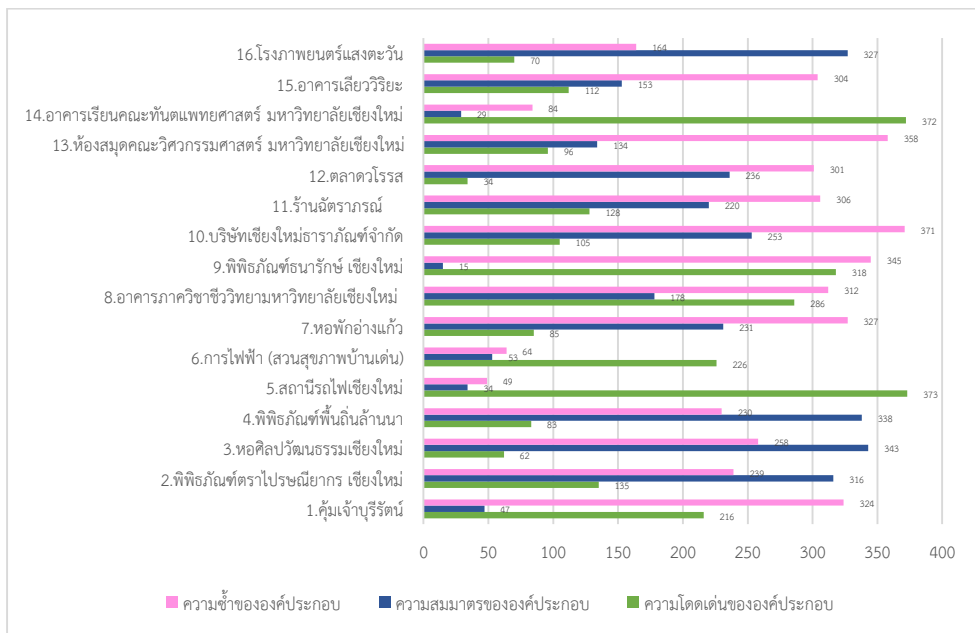
การรับรู้องค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ของเยาวชนแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับมุมมองเห็นและตีความหมายจากภาพ โดยพิจารณาการจับคู่ตัวอักษรในชุดภาพกราฟิกสถาปัตยกรรมสมัยใหม่กับภาพถ่ายสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่เหมือนกันของแบบสอบถามชุดที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาจากการจับคู่ภาพกราฟิกสถาปัตยกรรมสมัยใหม่กับภาพถ่ายสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ทั้งหมด 16 อาคาร ดังนี้

ภาพที่ 5 ผลการศึกษาการจับคู่ภาพกราฟิกกับภาพถ่ายสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

โดยคัดเลือกสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่มาเพียงสามลำดับแรก เนื่องจากการรับรู้จากลำดับอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกันและสามารถอธิบายเหตุผลไปในทางทิศทางเดียวกันได้ โดยอาคารที่เยาวชนทั้งหมด 378 คน จับคู่อาคารได้ถูกต้อง 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานีรถไฟเชียงใหม่ (จำนวน 376 คน) การไฟฟ้า (สวนสุขภาพบ้านเด่น) (จำนวน 376 คน) และ ห้องสมุดวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (จำนวน 375 คน) โดยเยาวชนรับรู้องค์ประกอบของกราฟิกทางด้านอาคารที่เหมือนกันกับภาพถ่ายจากการรับรู้ความโดดเด่นขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งสังเกตจากลักษณะของรูปทรงอาคารมีความโดดเด่นขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งที่ชัดเจนจากภาพรวมของมวลอาคาร มีการตัดกันขององค์ประกอบอาคาร รูปทรงอาคารเป็นเอกลักษณ์มีความแตกต่างจากอาคารตึกแถวที่ใช้ในเชิงพาณิชย์ หรือลักษณะอาคารที่เป็นกล่องสี่เหลี่ยม ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มักจะถูกรับรู้ในลักษณะความซ้ำ หรือความสมมาตรมากกว่าความโดดเด่นขององค์ประกอบ ดังนั้น การรับรู้ลักษณะความโดดเด่นของกราฟิกทางด้านอาคารทำให้เยาวชนสามารถสังเกตองค์ประกอบของอาคารเหล่านี้จากภาพรวมของอาคารได้ง่ายขึ้น อาคารที่เยาวชนจับคู่ผิดมากที่สุดจาก 3 อันดับ ได้แก่ ร้านฉัตรภรณ์ (จำนวน 316 คน) อาคารเลี้ยววิริยะ (จำนวน 322 คน) และหอพักอ่างแก้ว (จำนวน 329 คน) เนื่องจากภาพกราฟิกทางด้านอาคารเหล่านี้มีลักษณะการรับรู้ความซ้ำ และความสมมาตรของอาคารทั้งซ้าย-ขวา ค่อนข้างมากจากภาพมวลรวมอาคาร เช่น เสา หน้าต่าง รูปแบบแผงกันแดด ช่องว่างอาคาร ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากลักษณะอาคารที่เป็นตึกแถว และอาคารกล่องสี่เหลี่ยม มากกว่าการรับรู้ความโดดเด่นขององค์ประกอบอาคารที่เยาวชนตีความจากรูปทรงของอาคารที่มีความโดดเด่นจากองค์ประกอบรูปทรงเรขาคณิต และองค์ประกอบของอาคารมีความเหลื่อมล้ำกันอย่างชัดเจน โดยสรุปได้ว่า กราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ที่เป็นตัวแปรต้น และเยาวชนทั้งหมด 378 คนที่เป็นตัวแปรตาม มีการเลือกจับคู่ภาพอาคารที่มีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่มีผลต่อการรับรู้ของเยาวชน โดยเฉพาะการรับรู้ในลักษณะความโดดเด่นของอาคารเป็นสิ่งแรกที่ส่งผลต่อการรับรู้โดยตรงมากกว่า เนื่องจาก เยาวชนสามารถแยกองค์ประกอบของอาคารออกจากกันได้ชัดเจนจากการเลือกอาคารที่มีองค์ประกอบการตัดกันของรูปทรง และความไม่สมมาตร เป็นการทำงานของสมองที่จะรับรู้ลักษณะของสิ่งเร้าที่มีความโดดเด่นได้ดีกว่าในภาพรวม เมื่อเทียบกับการรับรู้ลักษณะความซ้ำของอาคารที่เยาวชนรับรู้ที่น้อยที่สุด เนื่องจากมีลักษณะซ้ำกันจนถูกกลบซ่อนความชัดเจนของเอกลักษณ์ของอาคารลง โดยเฉพาะเมื่อเป็นอาคารที่มีลักษณะซ้ำกันขององค์ประกอบหลาย ๆ อาคาร เยาวชนจะไม่สามารถแยกแยะออกได้ในทันที

การเรียงลำดับการรับรู้ของเยาวชนจากการรับรู้มากที่สุด-น้อยที่สุดขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ มีดังนี้

ภาพที่ 6 ผลการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

โดยเมื่อสรุปผลการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ออกมาจากการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบของอาคารมากที่สุด - น้อยที่สุด มีดังนี้ 1) การรับรู้ลักษณะความซ้ำขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ 2) การรับรู้ลักษณะความสมมาตรขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ 3) การรับรู้ลักษณะความโดดเด่นขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งการสรุปโดยรวม พบว่า สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่เยาวชนรับรู้ลักษณะของความซ้ำมากที่สุดจะเป็นอาคารตึกแถวเชิงพาณิชย์ที่มีความเป็นรูปแบบที่สามารถมองเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ทำให้เยาวชนคุ้นเคยกับแพทเทิร์นรูปแบบของรูปด้านหน้าอาคารตึกแถวและอาคารที่เรียงกันขององค์ประกอบของประตู หน้าต่าง เสา ช่องว่างที่มีลักษณะซ้ำกัน และลักษณะของความสมมาตรของอาคารถูกสังเกตตรงลงมาจากรูปแบบที่มีลักษณะในการใช้องค์ประกอบแบ่งครึ่งอย่างเห็นได้ชัด และการรับรู้ลักษณะความโดดเด่นเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากเยาวชนตีความหมายของลักษณะความโดดเด่นขององค์ประกอบได้จากลักษณะอาคารที่มีรูปทรงเหลี่ยมกัน ลักษณะขององค์ประกอบที่มีความโดดเด่นหนึ่งเดียวจากแพทเทิร์นที่แสดงลักษณะความซ้ำ ซึ่งถูกบดบังด้วยลักษณะการรับรู้ของความซ้ำและความสมมาตรที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนกว่า ดังนั้น จึงสามารถวิเคราะห์ลักษณะเชิงลึกของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่มีผลการรับรู้ของเยาวชนจากสามลำดับได้ ดังนี้

1) ผลสรุปการรับรู้ลักษณะความซ้ำขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

การรับรู้ความซ้ำของกราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ทั้งหมด 16 อาคาร มีการรับรู้ของลักษณะองค์ประกอบอาคารที่คล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัดจากการเปรียบเทียบภาพถ่ายอาคารและภาพกราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมมากแต่สามลำดับแรกที่ถูกรับรู้มากที่สุด สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่ถูกรับรู้มากที่สุด 3 ลำดับแรกจากเยาวชนทั้งหมด 378 คน ได้แก่ บริษัทเชียงใหม่ธาราภัณฑ์ (จำนวน 371 คน) ห้องสมุดวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (จำนวน 358 คน) และพิพิธภัณฑ์ธนาคารเชียงใหม่ (จำนวน 345 คน) เนื่องจาก องค์ประกอบของความซ้ำในรูปด้านอาคารถูกถ่ายทอดผ่านการออกแบบในมวลรวมของอาคารมากกว่าลักษณะอื่น ๆ เนื่องจาก การรับรู้ลักษณะความซ้ำขององค์ประกอบจากกราฟิกทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่มีคุณสมบัติในการออกแบบจากองค์ประกอบรูปด้านหน้าอาคารมากที่สุด โดยมีความซ้ำขององค์ประกอบมากกว่า 80% เช่น ความซ้ำของหน้าต่าง ประตู ช่องว่าง และเสา โดยลักษณะรูปแบบภายนอกของอาคารเหล่านี้มีความเป็นเหลี่ยมมุม และโค้งของรูปทรงเรขาคณิตชัดเจน โดยความซ้ำที่มีความต่อเนื่องกันขององค์ประกอบทำให้เมื่อสายตาเคลื่อนผ่านองค์ประกอบหนึ่งไปยังองค์ประกอบหนึ่งของเส้นตรง เส้นโค้งและพื้นที่ว่างทำให้มองเห็นสิ่งเร้าที่มีทิศทางเดียวกัน จึงเกิดเป็นการจัดหมวดหมู่ให้เป็นองค์ประกอบประเภทเดียวกันได้ ดังนั้น ลักษณะความซ้ำขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เป็นคุณสมบัติของสิ่งเร้า

ภายนอกที่ทำให้เกิดการกระตุ้นความสนใจ ซึ่งเยาวชนจะเกิดความสนใจต่อเมื่อสิ่งเร้ามีขนาดใหญ่ และการกระทำซ้ำ ๆ ทำให้เยาวชนรับรู้ถึงลักษณะความซ้ำชัดเจนมากที่สุด ซึ่งสรุปแล้วลักษณะของความซ้ำองค์ประกอบจากกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่มีเอกลักษณ์ที่ง่ายต่อการมองเห็นและเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เยาวชนสามารถทำให้เยาวชนจดจำและระบุอาคารได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

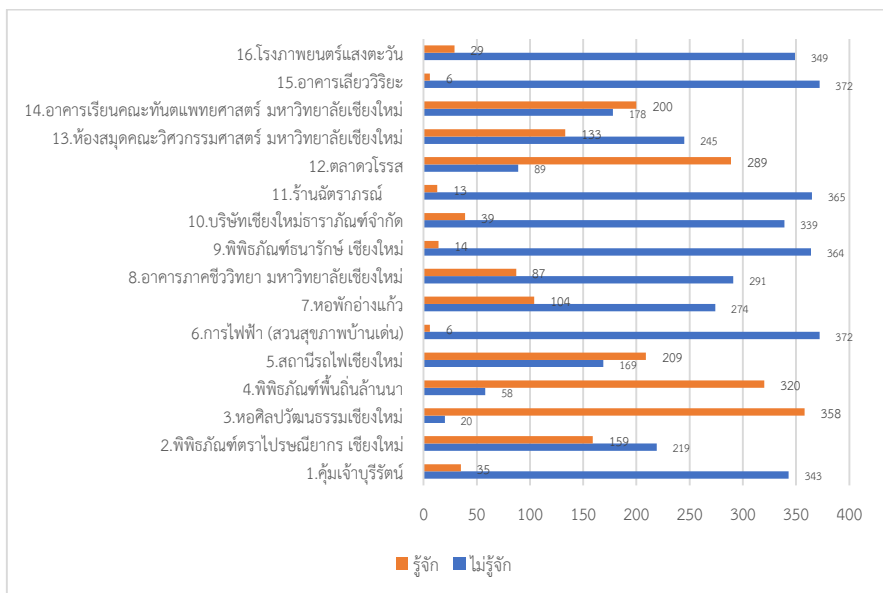
2) ผลสรุปการรับรู้ลักษณะความสมมาตรขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

การรับรู้ลักษณะความสมมาตรขององค์ประกอบกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ทั้งหมด 16 อาคาร มีการรับรู้ของลักษณะองค์ประกอบอาคารที่คล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัด จากการเปรียบเทียบภาพถ่ายอาคารและภาพกราฟิกรูปด้านอาคาร จึงยกตัวอย่างมาแค่สามลำดับแรกที่ถูกรับรู้มากที่สุด สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่เยาวชนทั้งหมด 378 คนรับรู้มากที่สุด ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ (จำนวน 343 คน) พิพิธภัณฑ์พื้นถิ่นล้านนา (จำนวน 338 คน) และ โรงภาพยนตร์แสงตะวัน (จำนวน 327 คน) โดยเกิดขึ้นจากการสังเกตแกนของอาคารที่แบ่งอาคารระหว่างตรงกลางและด้านซ้าย-ขวาอย่างสมดุลกัน สามารถแบ่งแยกความสมมาตรของอาคารได้อย่างชัดเจนจากองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น หน้าต่าง ประตู ช่องว่าง และเสา ที่มีการจัดองค์ประกอบเท่ากัน โดยเยาวชนรับรู้ลักษณะอาคารเหล่านี้จากการจัดหมวดหมู่ของสิ่งเร้าเป็นความคล้ายคลึงกัน ซึ่งรับรู้อาคารในลักษณะแนวนอนมากกว่าอาคารที่เป็นลักษณะแนวตั้ง ซึ่งเยาวชนรับรู้ลักษณะความสมมาตรของอาคารจากการรับรู้ลักษณะความซ้ำขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

3) ผลสรุปการรับรู้ลักษณะความโดดเด่นขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

การรับรู้ลักษณะความโดดเด่นขององค์ประกอบกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ทั้งหมด 16 อาคาร มีการรับรู้ของลักษณะองค์ประกอบอาคารที่คล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัด จากการเปรียบเทียบภาพถ่ายอาคารและภาพกราฟิกรูปด้านอาคาร จึงยกตัวอย่างมาแค่สามลำดับแรกที่ถูกรับรู้มากที่สุด สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่ถูกรับรู้มากที่สุด 3 ลำดับแรกจากเยาวชนทั้งหมด 378 คนรับรู้มากที่สุด ได้แก่ สถานีรถไฟเชียงใหม่ (จำนวน 373 คน) อาคารทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (จำนวน 318 คน) และพิพิธภัณฑ์ธนารักษ์เชียงใหม่ (จำนวน 318 คน) โดยเยาวชนรับรู้ลักษณะความโดดเด่นของอาคารเหล่านี้จากการมองภาพรวมของมวลอาคารเป็นหลัก เยาวชนมักจะไม่ได้สังเกตความโดดเด่นขององค์ประกอบที่มีลักษณะเป็น Detail จึงให้ความหมายของคำว่าโดดเด่นจากการสังเกตอาคารจากภาพรวมของอาคารที่มององค์ประกอบของหน้าต่าง ประตู ช่องว่าง และเสา ที่มีความที่มีการตัดกันขององค์ประกอบ ลักษณะขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของอาคารเหลื่อมล้ำซึ่งกันและกัน ความไม่สมมาตรของอาคาร และองค์ประกอบของอาคารที่แตกต่างกันอย่างโดดเด่น จึงมีลักษณะการรับรู้สิ่งเหล่านี้น้อยที่สุด

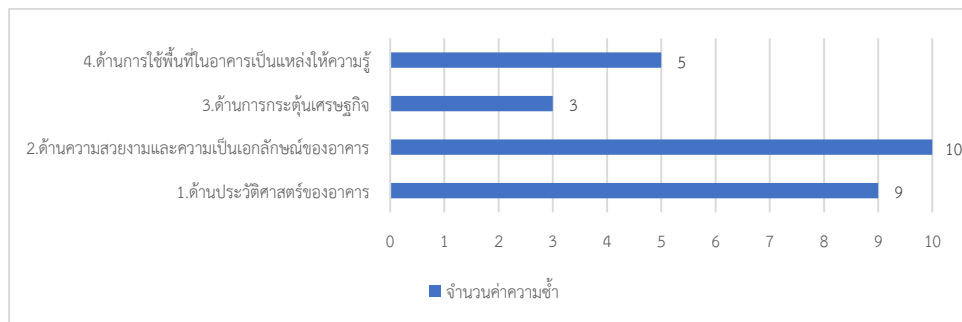
5.2 ประสพการณ์ของเยาวชนต่อสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

ภาพที่ 7 ผลประสพการณ์ของเยาวชนต่อสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

ข้อมูลประสบการณ์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 378 คน พบว่า เยาวชนไม่มีประสบการณ์ต่อสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่มากกว่ามีประสบการณ์ร่วมด้วย อาคารที่เยาวชนไม่รู้จึกมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การไฟฟ้า (สวนสุขภาพบ้านเด่น) (จำนวน 372 คน) อาคารเสียววิริยะ (จำนวน 372 คน) และร้านฉัตรภรณ์ (จำนวน 365 คน) ซึ่งจากลำดับอาคารที่เกิดขึ้น บางอาคารไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเยาวชนในชีวิตประจำวัน และบางอาคารไม่มีการใช้งานแล้วจึงเป็นที่เข้าถึงยากสำหรับเยาวชน ซึ่งเมื่อเทียบกับข้อมูลประสบการณ์ของเยาวชนที่รู้จักสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่เยาวชนรู้จักมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ (รู้จักจำนวน 358 คน) พิพิธภัณฑ์พื้นถิ่นล้านนา (รู้จักจำนวน 320 คน) และตลาดวโรรส (รู้จักจำนวน 289 คน) อาคารเหล่านี้สามารถมองเห็นได้ในชีวิตประจำวัน และเข้าถึงอาคารเหล่านี้ได้ง่าย ซึ่งเยาวชนมีประสบการณ์ร่วมกับอาคารจากการมองเห็นมากที่สุด เนื่องจาก มีการขับและการนั่งยานพาหนะผ่านอาคารเหล่านี้ รองลงมาเป็นการเข้าไปใช้พื้นที่อาคาร ซึ่งมีการให้เหตุผลในการทำกิจกรรมโดยโรงเรียนพาไปทัศนศึกษา และบางอาคารที่การใช้งานโดยเป็นพื้นที่ให้บริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งเยาวชนเดินทางไปใช้บริการภายในอาคารด้วยตนเอง เช่น เรียนพิเศษ ซักรีด และอ่านหนังสือ นอกจากนี้ เยาวชนสามารถรับรู้การมีอยู่ของอาคารเหล่านี้เพิ่มเติมได้จากสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้เห็นว่ายังมีสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ที่สามารถเข้าถึงเยาวชนได้แม้ไม่ได้มีการใช้งานในปัจจุบัน หรือการมองเห็นจากพื้นที่จริง แต่สามารถรับรู้ได้ว่าอาคารเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของเมืองเชียงใหม่ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ

5.3 การตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่จากเยาวชนทั้ง 10 คน

ภาพที่ 8 ผลการตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่จากเยาวชน

เยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 10 คน เลือกให้ความสำคัญกับอาคารจากการที่เยาวชนมีประสบการณ์ร่วมกับอาคาร เยาวชนสามารถตีความได้จากประสบการณ์และสามารถตระหนักรู้ถึงคุณค่าที่เกิดขึ้นได้จากความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งเยาวชนสามารถให้เหตุผลที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงจากกิจกรรมและประสบการณ์ของเยาวชนที่ดำเนินในชีวิตประจำวันได้ โดยเยาวชนตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งหมด 3 อาคารจากทั้งหมด 16 อาคารที่เยาวชนเลือกอนุรักษ์ ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ พิพิธภัณฑ์พื้นถิ่นล้านนา และสถานีรถไฟเชียงใหม่ ซึ่งเยาวชนเลือกจะอนุรักษ์อาคารจากเหตุผล 1) ด้านความสวยงามเอกลักษณ์อาคาร 2) ด้านประวัติศาสตร์ของอาคาร 3) ด้านการใช้พื้นที่อาคารเป็นแหล่งความรู้ 4) ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเยาวชนได้ตระหนักรู้ถึงคุณค่าสำคัญของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ จากการให้ความสำคัญด้านการอนุรักษ์อาคาร เชื่อมโยงได้จากการรับรู้ลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ โดยเยาวชนสามารถรับรู้เอกลักษณ์ของอาคารได้จากลักษณะความซ้ำ ความสมมาตร และความโดดเด่น และจากประสบการณ์ของเยาวชนในชีวิตประจำวัน พบว่า ทั้งสามอาคารเป็นอาคารที่เยาวชนรู้จักและมองเห็นได้ง่าย เคยเข้าไปใช้งานหรือทำกิจกรรม ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถให้เหตุผลเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ได้ แต่เนื่องจากจำนวนการเลือกอาคารสำหรับการอนุรักษ์ของเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้มีอาคารอีกหลาย ๆ อาคารที่เยาวชนไม่รู้จัก หรือรู้จักแต่ยังไม่เกิดการเรียนรู้ที่มากพอในด้านของสำคัญต่าง ๆ ถูกปล่อยไป จึงมีแนวทางให้เยาวชนได้เสนอแนะวิธีการที่จะทำให้อาคารเหล่านี้เป็นที่รู้จักได้มากขึ้นในชีวิตประจำวันของเยาวชน โดยเยาวชนอยากให้มีการจัดกิจกรรมภายในอาคารสมัยใหม่ และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเยาวชนสามารถวิเคราะห์ต่อยอดได้ในด้านเศรษฐกิจภายในพื้นที่ และมีการสนับสนุนผลักดันให้เกิดการอนุรักษ์สำหรับเยาวชนรุ่นหลัง ๆ ได้เรียนรู้และศึกษาอาคารเหล่านี้ต่อไป นอกจากนี้ เยาวชนส่วนน้อยที่ไม่เลือกอนุรักษ์สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ เพราะเยาวชนไม่ให้ความสำคัญอาคารสมัยใหม่ที่ถูกทิ้งร้างและตนไม่ได้มีประสบการณ์ร่วมด้วย หรือ ไม่รู้จัก ดังนั้น เยาวชนจึงเกิดการเปรียบเทียบคุณค่า

อาคารเหล่านี้กับอาคารเชิงพาณิชย์กรรมในยุคปัจจุบัน เช่น ห้าง โดยมีมุมมองว่าอาคารเชิงพาณิชย์กรรมในปัจจุบันมีการใช้งานจริงในชีวิตประจำวันของเยาวชน สามารถเป็นแหล่งทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ได้มากมาย และมีความสำคัญทางเศรษฐกิจมากกว่าอาคารสมัยใหม่ที่มีความเก่าไม่ทันสมัย ไม่มีการใช้งานให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

การศึกษาครั้งนี้พบว่า ประสบการณ์ส่วนตัวมีบทบาทสำคัญในการกำหนดมุมมองของเยาวชนต่อสถาปัตยกรรม หากเยาวชนได้มีโอกาสสัมผัสและเรียนรู้เกี่ยวกับอาคารเหล่านี้ พวกเขาจะมีความเข้าใจและชื่นชมคุณค่าของสถาปัตยกรรมมากขึ้น ข้อเสนอแนะที่เยาวชนได้นำเสนอตอบโจทย์ความสนใจและความต้องการของคนรุ่นใหม่ได้อย่างตรงจุด รวมถึงการเรียนรู้ควบคู่กับลักษณะองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ ที่จะทำให้เยาวชนสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์และปรับปรุงอาคารเหล่านี้ให้เหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบันได้

6. สรุปและอภิปรายผล

6.1 การตระหนักถึงคุณค่าของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ เพื่อสำรวจและแยกแยะองค์ประกอบรูปด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ คัดเลือกจาก 16 อาคาร ที่ลักษณะโดดเด่นสร้างตามสถาปัตยกรรมยุค Modern Architecture และมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ เกิดขึ้นจากปัจจัยการพัฒนาของเมืองทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงด้านการปกครอง ซึ่งเมื่อพิจารณาอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่แล้วนั้น มีการแสดงความชัดเจนขององค์ประกอบของรูปด้านหน้าอาคารผ่านองค์ประกอบของพื้นที่ว่างของผนังระหว่างเสา มีการใช้ระบบเสา-คานในการก่อสร้าง เสา ประตู่ หน้าต่าง ช่องว่าง และรูปแบบแผงกันแดดของอาคารที่สามารถระบายความร้อน ป้องกันฝนได้ดี โดยอาคารเหล่านี้เน้นความเรียบง่าย ลักษณะของรูปด้านอาคารมีความเชื่อมโยงของการจัดเส้นโค้ง เส้นแนวตั้ง-แนวนอนขององค์ประกอบที่ชัดเจน ซึ่งมาจากการรับอิทธิพลของตะวันตกช่วงแนวคิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการรับกระแสตะวันตกมาจากกรุงเทพฯ ทำให้เมืองเชียงใหม่มีรูปด้านหน้าอาคารที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นสมัยใหม่ซึ่งถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายกับผู้คนจากการออกแบบความสัมพันธ์ของรูปด้านอาคารกับสภาพแวดล้อมของเมืองเชียงใหม่ให้มีบริบทในทิศทางเดียวกัน

6.2 เพื่อแปลงข้อมูลรูปด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ให้อยู่ในรูปแบบกราฟิกรูปด้านสำหรับใช้สื่อสารกับเยาวชน

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แนวทางการศึกษาเฉพาะการแยกแยะองค์ประกอบเพื่อแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของภาพกราฟิกรูปด้านหน้าอาคาร ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลอาจไม่ครอบคลุมถึงรายละเอียดที่เจาะลึกถึงการประเมินลักษณะเฉพาะของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ และใช้ภาพกราฟิกรูปด้านอาคารสำหรับสื่อสารเพื่อให้เยาวชนรับรู้ลักษณะอาคารสมัยใหม่ผ่านการออกแบบ โดยใช้หลักการจัดระเบียบเข้าด้วยกันของเกสตัลต์ ออกแบบการรับรู้ลักษณะของกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ 3 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ การรับรู้ความซ้ำขององค์ประกอบอาคาร การรับรู้ความสมมาตรขององค์ประกอบอาคาร และการรับรู้ความโดดเด่นขององค์ประกอบอาคาร โดยทั้ง 3 ลักษณะการรับรู้นี้ สามารถรับรู้ได้ชัดเจนผ่านการมองเห็นจากมวลของอาคารในภาพรวม เยาวชนสามารถอธิบายลักษณะของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ได้โดยมีทิศทางรับรู้ไปทางเดียวกัน สามารถเกิดการรับรู้ขององค์ประกอบอาคารได้โดยตรง

6.3 เพื่อแปลงข้อมูลรูปด้านหน้าอาคารสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ให้อยู่ในรูปแบบกราฟิกรูปด้านสำหรับใช้สื่อสารกับเยาวชน

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลของการศึกษากลุ่มเยาวชนตัวอย่างได้โดยพิจารณาข้อมูลระดับขั้นการศึกษาของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม ซึ่งจากลำดับขั้นของเยาวชนไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่มีแตกต่างกัน การรับรู้ในทิศทางเดียวกัน เยาวชนรับรู้ลักษณะองค์ประกอบกราฟิกรูปด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ในลักษณะความซ้ำขององค์ประกอบชัดเจนมากกว่าการรับรู้ในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งลักษณะของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่มีการจัดองค์ประกอบที่ไม่ซับซ้อน ให้ความรู้สึกของการเชื่อมโยงเส้นสายในการจัดองค์ประกอบอาคาร จากพื้นที่ว่างของผนังระหว่างเสา เสา ประตู่ หน้าต่าง ช่องว่าง และรูปแบบแผงกันแดดของอาคาร ซึ่งองค์ประกอบส่วนใหญ่มีความชัดเจนจากภาพรวมของมวลอาคารที่ซ้ำกันจึงสามารถรับรู้ได้ง่ายมากที่สุด และสามารถรับรู้ความสมมาตรของอาคารจากการแบ่งองค์ประกอบอาคารที่สมดุลกันทั้งซ้าย - ขวา ส่วนความโดดเด่นขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ นั้น เยาวชนรับรู้องค์ประกอบลักษณะนี้น้อยที่สุด เนื่องจากเยาวชนรับรู้ความแตกต่างของอาคารจากสิ่งเร้าที่มีการตัดกันขององค์ประกอบ ความเหลี่ยมล้ำของ

โครงสร้างอาคาร และความไม่สมมาตรของอาคารมากกว่าการสังเกตรายละเอียดปลีกย่อยของอาคารจากภาพรวมของอาคาร เนื่องจาก เยาวชนสังเกตมวลรวมของอาคารที่มีลักษณะเป็นสิ่งที่ไร้ขนาดใหญ่จากมุมมองในชีวิตจริงซึ่งเป็นภาพที่มีมิติ ความลึก ความกว้าง ทำให้เยาวชนไม่สามารถถูกรับรู้รูปด้านได้อย่างเต็มที่ จึงต้องอาศัยกราฟิกรูปด้านอาคารจากการอ้างอิงทฤษฎีของเกสตัลด์ เป็นสิ่งเร้าที่มีผลต่อการจำแนกรายละเอียดอาคาร ซึ่งในแต่ละบุคคลมีมุมมองของประสบการณ์การตีความหมายของภาพแตกต่างกันออกไป ซึ่งประสบการณ์ของเยาวชนชาวเชียงใหม่รับรู้ว่าอาคารเหล่านี้ยังอยู่ในชีวิตประจำวันจากการมองเห็น เข้าไปใช้งาน และผ่านสื่อ และเยาวชนเลือกอนุรักษ์สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่จากสถาปัตยกรรมที่ตนรู้จัก โดยประสบการณ์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการรู้ มีผลต่อการตีความหมายของสิ่งเร้า คือ ภาพกราฟิกรูปด้านอาคารที่มีการรับรู้ลักษณะองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่อย่างชัดเจน ซึ่งการตีความหมายของเยาวชนต่อการรับรู้อาคารเหล่านี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และการเรียนรู้เพิ่มเติมของเยาวชนแต่ละคน โดยจะส่งผลให้เยาวชนสามารถรับรู้คุณค่าของอาคารได้จากด้านความสวยงามเอกลักษณ์อาคาร ด้านประวัติศาสตร์ของอาคาร ด้านการให้พื้นที่อาคารเป็นแหล่งความรู้ และด้านเศรษฐกิจ แต่ก็ยังมีอาคารบางส่วนที่ไม่ได้มีการใช้งานแล้วและเข้าถึงยากสำหรับเยาวชน ทำให้เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ได้รู้จักอาคารสมัยใหม่มากนัก

7. ข้อเสนอแนะ

เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมควรถูกเชิดชูให้มากขึ้น การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมสมัยใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ในอาคารเหล่านี้ เยาวชนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้และมองเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ผ่านสิ่งเร้าที่มีประโยชน์ ทำให้สามารถประเมินคุณค่าของอาคารได้ ซึ่งเป็นการทำข้อเสนอแนะออกมาในเชิงลักษณะการเรียนรู้ผ่านสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้และการมองเห็นคุณค่าผ่านสื่ออินโฟกราฟิกจะช่วยให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้โดยอัตโนมัติและจดจำได้ดีขึ้น เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงง่ายและน่าสนใจ ทำให้อาคารเหล่านี้ถูกเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานแรกของการมุ่งสู่การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่ในอนาคต การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ไม่เพียงแต่เป็นการรักษาเอกลักษณ์ของเมือง แต่ยังเป็นการสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่งเยาวชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและง่ายในแพลตฟอร์มที่เยาวชนใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเพชบุ๊ค ดังตัวอย่างนี้

ภาพที่ 8 ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้อินโฟกราฟิกสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในเมืองเชียงใหม่

8. เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ ฤกษ์บุตรศรี. (2548). การรับรู้ความเคลื่อนไหวทางสายตาเกี่ยวกับการออกแบบสถาปัตยกรรม [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- จิตรกร ปันปรี และ ปราณอม ต้นสุขานนท์. (2563). การประเมินคุณภาพทางสายตาขององค์ประกอบสำคัญของเมืองเก่าเชียงใหม่ โดยมีส่วนร่วม. วารสารสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวิจิตร, 19(1), 60–64. <http://doi.org/10.14456/bei.2020.4>

- ชดา ร่มไทรย์. (2550). การใช้ลักษณะพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถวเก่าในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่จากการรับรู้ของประชาชน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลป์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].
- ชาตรี ประทีปนันทการ. (2563). ศิลปะ-สถาปัตยกรรมคณะราษฎร (ฉบับปรับปรุง). มติชน.
- ณัฐกิตติ์ เพ็ชรสุริยา. (2557). ความชื่นชอบรูปแบบด้านหน้าอาคารแถวในเขตเมืองเก่าลำปาง. *วารสารวิชาการ การออกแบบสภาพแวดล้อม*, 1(1), 1-14.
- พีระพงษ์ พรหมชาติ. (2559). *สำรวจสถาปัตยกรรมเชียงใหม่ในยุคเปลี่ยนผ่านทางการเมืองช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2427-2475* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลป์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].
- รชานนท์ มีเอี่ยม. (2557). *การรับรู้ในงานสถาปัตยกรรมและการบิดเบือนที่ส่งผลต่อการรับรู้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลป์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- วิญญู อาจรักษา. (2563). *หลากหลายสมัย: สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในประเทศไทย*. สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, วีระ อินพินิจ, สันติรักษ์ ประเสริฐสุข, อภินันท์ พงศ์เมธากุล, บุษกร เสธสุวรรณกิจ, รุ่งรัตน์ เต็งแก้วประเสริฐ, วิญญู อาจรักษา และ ชุตินา ขจรณรงค์วิช. (2558). *โครงการการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. https://elibrary.tsri.or.th/fullP/BRG5480015/BRG5480015V07/BRG5480015V07_full.pdf
- สันต์ สุวัจนราภินันท์. (2559). *เชียงใหม่-ใหม่: สถาปัตยกรรมสมัยใหม่แห่งเมืองเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2427-2518*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภาวดี คำรังษี และ ปรานอม ต้นสุขนันท์. (2564). ความเร่งด่วนในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าบนถนนสายหลักในเมืองเก่าลำพูน. *วารสารวิชาการ การออกแบบสภาพแวดล้อม*, 8(2), 2-25.
- สุริยะ ฉายะเจริญ. (2562). การสร้างสรรค์วัดเส้นจิตรกรรมและจิตรกรรมดิจิทัลชุด “วัดเซนโซจิ 2018”. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 18(24), 157-158.